

1. behandling af budgetforslag 2013 for Region Midtjylland
Regionsrådsmødet d. 22. august 2012
Regionsrådsformand Bent Hansen

Indledning

Det fremlagte budgetforslag 2013 er for hver af de enkelte finansieringskredsløb i balance.

Regionsrådet har med gennemførelsen af omstillingsplanen i 2011 og 2012 skabt et solidt fundament for økonomien på sundhedsområdet.

Men det er væsentligt at holde sig for øje, at forslaget til budget 2013 bygger på nogle meget stramme forudsætninger, der vil sætte vores driftssystem under pres.

Budgetforslag 2013 og budgetoverslagsårene viser, med stor tydelighed, de store budgetmæssige udfordringer regionen står overfor de kommende år med gennemførelsen af den ambitiøse investeringsplan på sundhedsområdet. En plan der skal sikre effektiv drift og høj kvalitet.

Vi står således overfor et centralt valg, enten:

- at vi beslutter at gennemføre de store investeringer som planlagt under forudsætning af, at der gennemføres driftsbesparelser i 2014 svarende til 174 mio. kr. (som overføres til anlæg) og der ikke afsættes midler til ekstra aktivitet på hospitalerne, eller
- at vi beslutter at nedsætte tempoet for den ambitiøse investeringsplan og dermed udsætter realiseringen af den mere effektive drift og forbedringen af kvaliteten

Et væsentligt og positivt bidrag til budgetforslag 2013 er, at der sættes ekstra fokus på udviklingen af kvaliteten på sundhedsområdet. Budgetforslaget indeholder således, som noget nyt, 10 kvalitetsmål, der løbende vil blive fulgt op på. Formålet er dels at frigøre økonomiske ressourcer og dels at skabe mere sundhed for pengene til gavn for regionens borgere.

På det regionale udviklingsområde udfordres regionen af den nye Budgetlov. Der udestår en nærmere afklaring af den budgetmæssige håndtering af tilsagnsmidler på flere områder. Det er derfor vanskeligt at gennemføre en detailbudgettering på området. Der forventes først en afklaring hen på efteråret.

Jeg skal i det efterfølgende redegøre nærmere for budgetforslag 2013, og de udfordringer vi står overfor.

Sundhed

2011 blev et skelsættende år for Region Midtjylland. Efter i flere år at have arbejdet hårdt på at skabe balance i sundhedsområdets driftsbudget, kom regionen ud med et overskud på 337 mio. kr. på sundhedsområdet. Der er således skabt en sund økonomi og et godt fundament for de kommende års initiativer. Men der udestår store nye udfordringer de kommende år.

I forslaget til sundhedsområdets nettodriftsbudget i Region Midtjylland er der afsat 166,1 mio. kr. til dækning af merudgifter i 2013. Dette tilvejebringes ved, at økonomiaftalen forudsætter en nedsættelse af udgifterne til tilskudsmedicin med 103,3 mio. kr. Herudover foreslås reguleringer i regionens budget, som tilvejebringer yderligere 62,8 mio. kr.

Puljen til dækning af merudgifter på 166,1 mio. kr. foreslås anvendt til følgende:

- I Økonomiaftalen for 2013 forventes der på landsplan afsat 200 mio. kr. til Psykiatrien. Midlerne skal gå til at påbegynde en kapacitetsudbygning i psykiatrien i forbindelse med indførelsen af udrednings- og behandlingsretten. Region Midtjyllands andel heraf er 42,4 mio. kr. I forbindelse med rammeudmeldingen besluttede vi også at indregne et produktivitetskrav ligesom på andre områder. Psykiatrien blev således stillet et produk-

tivitetskrav på 2 %, svarende til i alt 26,6 mio. kr. Psykiatrien tilføres således 15,8 mio. kr.

- Vi prioriterer 55 mio. kr. til praksisområdet m.v. Hermed tages der højde for realvæksten i 2011, og den realvækst der ligger inden for rammerne af Økonomiprotokolattet på 2% i 2012. Det er således et klart signal fra regionsrådet om, at praksisområdet skal overholde de centralt indgåede aftaler omkring økonomien.
- Herudover er der prioriteret 50 mio. kr. til de vanskeligt styrbare områder, som ny dyr medicin, nye behandlinger, respiratorpatienter og patientskader. Det er en meget stram ramme.
- Og så afsætter vi 45,3 mio. kr. i en reserve til uforudsete udgifter. En reserve som jeg vil opfordre til, at vi fastholder, når vi ser ind i budgetoverslagsårene. Her får vi brug for pengene !

Som tidligere år stilles der også med budgetforslag 2013 krav om produktivitetstigninger.

Der er i budgetforslaget et produktivitetsskrav til de somatiske hospitaler på 3 %, hvilket er et løft på 1 % i forhold til det aftalte i Økonomiaftalen. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at opfyldelsen af dette produktivitetsskrav, vil være en meget vanskelig opgave for de somatiske hospitaler – set i lyset af tidligere års produktivitetsskrav og omstillinger.

Der er i øvrigt forudsat en produktivitetstigning på 2 % for henholdsvis psykiatrien og administrationen.

Der er ikke afsat en aktivitetspulje på det somatiske område i budgetforslag 2013. Så merudgifter ved øget aktivitet skal således findes inden for eget budget.

Kvalitetsmål - til gavn for patienterne og regionens økonomi

Med budgetforslag 2013 vil kvalitet blive sat i fokus de kommende år. Der opstilles 10 bindende kvalitetsmål.

Kvalitetsmålene skal være med til at sikre patienterne en høj kvalitet af de ydelser, de modtager i Region Midtjyllands sundhedsvæsen. Men samtidig vil en øget fokus på kvaliteten kunne være med til at styrke økonomien igennem forskellige initiativer. Vi kan ved at lave det rigtige første gang til gavn for patienterne - også frigøre ressourcer.

De økonomiske gevinster i forbindelse med opfyldelsen af kvalitetsmålene forbliver decentralt ude på hospitaler m.v. Det skal gerne give et ekstra incitament til at opfylde kvalitetsmålene. Kvalitetsmålene kan således være med til at skabe det fornødne økonomiske råderum til at realisere andre mål. Herunder specielt den omfattende investeringsplan for regionen. Det fremgår af investeringsplanen, at der skal overføres betydelige midler fra driftsbudgettet til anlægsbudgettet. Men mere om det senere.

På regionsrådets budgetseminar om bl.a. kvalitetsmål den 23. maj 2012 - som efter hvad jeg har hørt var meget vellykket - har vi, med inddragelse af hospitalsledelserne i processen med budgetforslag 2013, fået fremlagt 10 bindende kvalitetsmål i 2013. Vi skal nu løbende følge op på kvalitetsmålene i forbindelse med kvartalsrapporter og årsrapporter. Vi skal også sikre en tæt dialog med hospitalsledelserne m.v. for at få kvalitetsdagsordenen helt "Up front".

Regionsrådet vil fremover have betydelig fokus på kvaliteten af vore sundhedsydelser. Det er et væsentligt skridt for videreudviklingen af regionens sundhedsvæsen.

Investeringsplan 2013 - 2021

Region Midtjylland står overfor at gennemføre en meget ambitiøs investeringsplan de kommende år. Dette involverer også markante overførsler fra regionens driftsbudget.

Med det fremlagte forslag til Investeringsplan 2013 – 2021, som tager afsæt i forslaget som blev præsenteret på regionsrådets temadag den 23. maj 2012, lægges der op til, at de nye hospitalsbyggerier de kommende år rigtig kommer i gang. Herudover iværksættes andre nødvendige investeringer for at udvikle det samlede sundhedssystem i regionen til gavn for borgerne. Alt i alt kommer både vores drifts- og anlægsbudget under et betydeligt pres for at vi kan gennemføre vores ambitiøse planer om et nyt og moderne sundhedsvæsen i regionen.

I forslag til budget 2013 holdes anlægsudgifterne indenfor regionens andel af det aftalte anlægsloft (eksklusiv kvalitetsfondsprojekterne) i økonomiaftalen. Det er ligeledes en forudsætning, at udgifter for 137 mio. kr. til medicoteknisk udstyr finansieres ved leasingaftaler for at skaffe plads på det almindelige anlægsbudget til investeringerne.

Det er selvfølgelig et problem at håndtere budgetmæssige problemer ved at stifte leasinggæld. Men det skal ses i sammenhæng med, at regionen i den oprindelige investeringsplan havde forudsat, at projekterne i Horsens og Randers skulle lånefinansieres via låne- og deponeringspuljen. Denne mulighed eksisterer ikke mere, og der skal således findes en anden finansiering af disse projekter. Herudover skal det også tilføjes, at der i de senere år er sket en afvikling af leasinggæld og samtidig vil den langsigtede gæld falde med ca. 370 mio. kr. frem mod 2016.

Derfor foreslås problemstillingen omkring anlægsloftet håndteret via leasing af medicoteknisk udstyr i 2013.

Region Midtjylland forventer at kunne fastholde de planlagte udgifter til kvalitetsfondsprojekterne i 2013 på i alt 1.534 mio. kr. Dette sker også indenfor rammerne af økonomiaftalen. Danske Regioner har signaleret, at der kan være behov for en mindre justering af anlægsprofilen hen over årene.

Som nævnt ovenfor, er regionen underlagt et midlertidigt anlægsloft i 2013. Investeringsplanen 2013 – 2021 bygger dels på den forudsætning, at anlægsloftet ophæves fra og med 2014, og dels at der overføres betydelige midler fra driftsbudgettet til anlægsbudgettet på sundhedsområdet. Herved sikres der tilstrækkelig finansieringsmidler til at gennemføre investeringsplanen. Men det lægger et væsentligt pres på hele regionens sundhedssystem i en årrække.

Vi står således med det dilemma: at vi er nødsaget til at gennemføre de omtalte overførsler fra drift til anlæg for, at vi kan gennemføre den ambitiøse investeringsplan og derved opnå effektiviseringsgevinster i vores drift på mellem 6 – 8 %.

En gennemførelse af investeringsplanen vil betyde, at vi er nødt til at gennemføre besparelser i 2014 svarende til 174 mio. kr., og det samtidig fremover bliver svært at afsætte ekstra midler til finansiering af ny aktivitet på hospitalerne.

Alternativt kunne vi nedsætte tempoet i gennemførelsen af de omfattende investeringer og reducere overførslerne fra driften. Men det vil så have den konsekvens, at der vil gå længere tid inden vi opnår effektiviseringsgevinsterne og forbedringen af kvaliteten.

Jeg vil anbefale, at ovenstående forhold indgår i de kommende budgetforligsdrøftelser omkring budget 2013.

Vi skal holde fast i det overordnede sigte med vores investeringsplan. Det skal vi gøre, fordi vi på sigt vil kunne give borgerne det mest effektive sundhedsvæsen og dermed nogle økonomisk rentable hospitaler. Samtidig kan vi sikre flere ydelser og en høj kvalitet i ydelserne. Det må være målet.

Jeg forstår godt, at medarbejderne er bekymrede med udsigten til fortsatte produktivitetskrav i forlængelse af de senere års store omstillinger, hvilket RMU nævner i deres fremsendte hørings svar til budgetforslaget. Investeringsplanen stiller store krav til medarbejderne og vore

ledelser. Vi må med initiativer der understøtter den menneskelige kapital i vores sundhedsvæsen – eksempelvis ved efter- og videreuddannelse - imødekomme de nye krav og komme godt igennem den udfordrende proces.

Jeg noterer mig dog også, at medarbejdersiden glæder sig meget over regionens fokus på kvalitet og effektivitet, der vil give personalet mulighed for at skabe god service for patienterne.

Sager til politisk drøftelse

I løbet af året har der været en række sager, hvor vi har tilkendegivet, at vi ville forsøge at finde løsninger i forbindelse med budgetlægningen for 2013. Det drejer sig om sager for ca. 7,7 mio. kr.

Jeg vil foreslå at vi vurderer muligheden for at sænke ambitionsniveauet lidt, således at vi undgår at bruge af de sparsomme reserver, der er afsat i budgetforslaget. Jeg vil også foreslå, at det indgår i de kommende budgetforligsdrøftelser.

Regional Udvikling

Som i 2011 og 2012, er der i budgetforslag 2013 på landsplan forudsat en reduktion af de økonomiske rammer for 2013 på yderligere 25 mio. kr. vedr. omstilling til borgernær service. Region Midtjyllands forholdsmæssige andel heraf er en rammereduktion på 5,5 mio. som udmøntes på administrationen.

I forhold til det regionale udviklingsområde udestår en afklaring af den budgetmæssige håndtering af tilsagnsmidler på kollektiv trafik og erhvervsudviklingsområdet. Det er således vanskeligt at gennemføre en detailbudgettering på området, men vi forventer en afklaring i løbet af efteråret.

Socialområdet

I forbindelse med vedtagelsen af styringsaftalen for 2012 er der aftalt permanente reduktioner i taksterne på 2,0 % fra 2013 og yderligere 2,5 % fra 2014.

Det er vigtigt, at se disse besparelser i sammenhæng med de omfattende besparelser, som socialområdet allerede har realiseret de senere år. Besparelser på ca. 85 mio. kr. i 2010 og 2011. Hertil kommer en vigende efterspørgsel på især de regionale døgntilbud på børne- og ungeområdet.

Besparelserne er ved at blive realiseret og får effekt i løbet af 2013 og 2014. Det betyder bl.a. at der gennemføres en omfattende omorganisering af hele socialområdet.

Budgetforslaget på socialområdet afventer, at der mellem kommunerne og regionen indgås en Styringsaftale 2013, som fastsætter udbuddet af pladser og taksterne for 2013.

Budgetlov og økonomistyring

Budgetloven og ændring af lov om regionernes finansiering blev vedtaget 12. juni 2012. Loven betyder bl.a., at der indføres udgiftslofter og sanktion på budget og regnskab. Sanktionsbestemmelserne træder i kraft allerede i 2012.

I 2013 budgetterer Region Midtjylland på sundhedsområdet med regionens forholdsmæssige andel af den økonomiske ramme, der ligger til grund for budget 2013. Budget 2013 indeholder en ramme til overførsler fra 2012 indenfor rammerne af budgetloven og sanktionsbestemmelserne i lov om regionernes finansiering.

Rammen til overførsler fra 2012 vil være med til at fastholde og muliggøre den decentrale ret til overførsler mellem årene. Det er et vigtigt princip for at sikre hensigtsmæssig økonomistyring i regionen.

På det regionale udviklingsområde giver budgetloven nogle særlige udfordringer omkring overførsel mellem budgetårene, idet området gennem årene har opsamlet en overførsel på lidt over 200 mio. kr. For at overholdes budgetloven kan evt. nye projekter ikke iværksættes før tidligere års tilsagnsmidler er anvendt.

Der udestår tekniske drøftelser i efteråret mellem Danske Regioner og Økonomi- og Indenrigsministeriets budget og regnskabsudvalg omkring indførelsen af budgetlovgivningen. Vi må afvente nærmere herom inden vi kan tage nærmere stilling til konsekvenserne for vore bevilnings- og kompetenceregler og for budget 2013 generelt.

Det videre forløb

Det videre forløb er nu:

- At den 11. september er der drøftelser om budgetforlig for 2013,
- At den 18. september har Forretningsudvalget anden behandling af budget 2013,
- At den 26. september har Regionsrådet anden behandling og endelig vedtagelse af budget 2013.

Det er mit ønske, at vi får en god og konstruktiv drøftelse af budgetforslag 2013. Med disse ord skal jeg anbefale, at Regionsrådet tiltræder indstillingen.